

Sør-Varanger kommune
Postboks 406

9915 KIRKENES

Deres ref.:

Vår ref.

Dato:

Sak/dok.: 06/02575-27

09.12.2013

Ark.: 326.12

MELDIG OM VEDTAK OM BRU- OG VEGNAV N I SØR-VARANGER KOMMUNE, SAK 1/2012

Oversikt over saksbehandlingen

I brev av 12.12.2012 til Kartverket oppretta Statens vegvesen navnesak for å få fastsatt navn på en tunnel gjennom Trifonhøgda og ei bru over Bøkfjorden i Sør-Varanger kommune. Siden dette området er et flerspråklig samfunn, bør navn på nye anlegg som får navn på grunnlag av nedarva flerspråklige stedsnavn, videreføre den flerspråklige navnebruken. § 1, andre ledd i lov om stadnamn sier at "[l]ova skal sikre omsynet til samiske og kvenske stadnamn i samsvar med nasjonalt lovverk og internasjonale avtalar og konvensjonar". § 9, andre ledd sier at samiske og kvenske stedsnavn som er brukt blant folk som bor fast på eller har næringsmessig tilknytning til stedet, skal til vanlig brukes av det offentlige.

Kartverket informerte Sør-Varanger kommune om navnesaka i brev av 19.12.2012 med kopi til alle stedsnavntjenestene. Kartverket foreslo at brua kunne få et navn etter fjorden som brua krysser, og fjorden har navn på norsk, nordsamisk og kvensk: *Bøkfjorden* (norsk), *Báhčaveivuotna* (nordsamisk), *Paatsivuono* (kvensk). Tunnelen går gjennom ei høgda som på norsk blir kalla *Trifonhøgda*, på nordsamisk *Triffanoaivi*. Det er ikke registrert et kvensk navn på denne høgda, men det beror sannsynligvis på et tilfeldig hol i det innsamla stedsnavnmaterialet, for navn som *Triffananmukka*, *Triffananniemi* og *Triffananlaassa* er kvenske navn som er dokumentert i dette området.

Sør-Varanger kommune har hatt saka ute på høring, og det kom inn flere navneforslag både til brua og tunnelen, se navnesaksskjemaet om høringsuttalelser. Sør-Varanger kommune gikk inn for *Elvenesbrua* som navn på brua og *Trifontunnelen* som navn på tunnelen (møte i Formannskapet 6.3.2013). Den lokale høringa skjedde før stedsnavntjenestene hadde gitt tilråding om navnevalg og skrivemåter, og høringsuttalelsene kommenterer derfor ikke tilrådingene fra stedsnavntjenestene.

Kvensk stedsnavntjeneste har i den foreløpige tilrådinga datert 7.5.2013 foreslått skrivemåtene *Paatsivuononsilta* eller *Jokiniemensilta* som brunavn, men med *Paatsivuononsilta* som første prioritet. Tilrådd kvensk navn på tunnelen er *Triffanantunneli*. Samisk stedsnavntjeneste gav foreløpig tilråding 8.5.2013 om navna *Báhčaveaivuonšaldi* (brunavn) og *Triffantunealla* (tunnelnavn). Den norske stedsnavntjenesten tilrådde i brev av 1.10.2013 navna *Bøkfjordbrua* eller *Elvenesbrua*, men *Bøkfjordbrua* blei prioritert framfor *Elvenesbrua*. Som tunnelnavn tilrådde den norske stedsnavntjenesten *Trifonhøgdunnelen* eller *Trifontunnelen*, og *Trifonhøgdunnelen* blei gitt første prioritet. Etter at alle stedsnavntjenestene hadde gitt tilråding om navnvalg og skrivemåter, har Sør-Varanger kommune i brev av 14.10. i år støttet skrivemåtene som er blitt tilrådd av stedsnavntjenestene ut fra de navna som kommunen har foreslått tidligere. Den samiske og kvenske stedsnavntjenesten ga sine endelige tilrådingar i brev til Kartverket 4. og 5.11. 2013. Stedsnavntjenestene opprettholder sine foreløpige tilrådingar.

Vurdering av navnevalg

Brunavnet

Kartverket har i samråd med Statens vegvesen foreslått at navnet på fjorden som brua krysser, ville være et godt utgangspunkt for å navngi brua. I den lokale høringa har flere foreslått navnet *Elvenesbrua* på grunn av at den eksisterende brua blir kalt *Elvenes bru*. Andre forslag i den lokale høringa er et navn knyttet til den russiske misjonæren Hellige Trifon, eller et navn knyttet til den første lensmannen i Sør-Varanger, Magnus Klerck. Formannskapet i Sør-Varanger kommune vurderte innkomne forslag og gikk inn for *Elvenesbrua*.

I saksnotatet fra kommunen blir det opplyst at den gamle brua, *Elvenes bru*, skal bevaras, og om den nye brua skal overta navnet til den gamle brua, må den gamle brua gis et nytt navn. Kartverket vurderer det slik at det er uheldig å "flytte" et innarbeidd stedsnavn. For det første sier § 3 i lov om stadnamn at et stedsnavn som hovedregel ikke skal byttes ut med et annet av kulturvern hensyn uten at særlige grunner talar for det. Kartverket kan ikke se at det foreligger en særlig grunn her. Et annet forhold som talar mot "gjenbruk" av et eksisterende navn på en nærliggende lokalitet, er at det i gitte situasjonar, f.eks. ved utrykning, kan oppstå usikkerhet om hvilket sted det er snakk om. Av sikkerhetsmessige grunner bør navnetsetting av offentlige stader være spesifikk og entydig. Kartverket går derfor inn for å navngi brua etter fjorden som brua krysser, og vedtar derfor disse navna/skrivemåtene som brunavn:

Bøkfjordbrua (norsk)

Paatsivuononsilta (kvensk)

Báhčaveaivuonšaldi (nordsamisk)

Tunnelnavnet

Siden tunnelen går gjennom ei høgd som blir kalla *Trifonhøgda* på norsk og *Triffanoaivi* på samisk, har altså Kartverket i samråd med Statens vegvesen foreslått at tunnelnavnet tar utgangspunkt i navnet på høgda. I høringsuttalelsene er det tre parter som foreslår *Trifontunnelen*, mens Sør-Varanger historielag går inn for *Rundvannstunnelen*. Formannskapet

i Sør-Varanger kommune gikk inn for *Trifontunnelen* som norsk navn på tunnelen, og i brev av 14.10.2013 støtter kommunen forslaga fra stedsnavntjenestene. Stedsnavntjenesten for norske stedsnavn i Nord-Norge foreslår primært *Trifonhøgdtunnelen*, sekundært *Trifontunnelen*. I saksutgreiinga fra Sør-Varanger kommune blir det pekt på at Trifonhøgdtunnelen er et langt navn som kan være vanskelig å uttale, og av den grunn foretrekkes Trifontunnelen. Navnet Trifontunnelen er nok lettere å uttale enn Trifonhøgdtunnelen, og navnet vil også være i samsvar med navnelagingsmønstret i samisk Triffantunealla og kvensk Triffanantunneli. Kartverket vedtar derfor disse navna/skrivemåtene:

Trifontunnelen (norsk)

Triffanantunneli (kvensk)

Triffantunealla (nordsamisk)

Klagerett

Etter § 10 i lov om stadnamn kan vedtak om skrivemåten påklages av de som etter § 5 første ledd, bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket har kommet fram til mottakeren. Dersom meldinga skjer ved offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket er kunngjort første gangen.

Sør-Varanger kommune skal sørge for at vedtaket blir gjort kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter stedsnavnloven § 10, første ledd.

Eventuell klage skal sendes til Kartverket Vadsø, 3507 Hønefoss, som er det organet som har fatta vedtaket. Klagen skal grunngis (jf. stedsnavnloven § 10). Når en tar opp klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers.

Dersom vedtaket etter ev. klage blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til ei særskilt klagenemnd, som er oppnemnt av Kulturdepartementet. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumenta, som er arkiverte hos Kartverket. Det er høve til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

Vennlig hilsen

Arne Olav Berg

Fylkeskartsjef

Aud-Kirsti Pedersen

Seniorkonsulent

Vedlegg:

Navnesaksskjema

Tilråding Kvensk stedsnavntjeneste – Paikannimipalvelus

Tilråding Sametinget/Sámediggi Nordsamisk stedsnavntjeneste - Davvisámegiela báikenammakonsuleanta

Tilråding Stedsnavntjenesten for norske stedsnavn i Nord-Norge

Uttalelser Sør-Varanger kommune

Kopi:

Statens vegvesen, region nord

Kvensk Kvensk stedsnavntjeneste – Paikannimipalvelus

Sametinget/Sámediggi Nordsamisk stedsnavntjeneste - Davvisámegiela báikenammakonsuleanta

Stedsnavntjenesten for norske stedsnavn i Nord-Norge

Med vennlig hilsen